Kommittémotion S

SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:2895

av Fredrik Olovsson m.fl. (S)

Regional utveckling

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ta fram ett program för ny- och omlokalisering av statliga myndigheter och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att löpande följa upp myndigheternas lokalisering av funktioner, som tidigare skedde enligt uppdrag till Arbetsgivarverket, och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Motionen har vissa begränsningar mot bakgrund av det rådande politiska läget med en övergångsregering och en övergångsbudget**.**

Hela Sverige ska leva och växa

Sverige ska vara ett land där alla regioner har möjlighet att utvecklas och bidra till landets välstånd. För att minska klyftorna mellan stad och landsbygd, samt mellan olika grupper i samhället, måste varje landsända få chans att utvecklas utifrån sina unika förutsättningar. Nyindustrialisering och omställning som kan skapa tusentals nya jobb kräver en regional utvecklingspolitik som är samordnad med andra politikområden, särskilt när det gäller digitalisering, bostadsbyggande, arbetskrafts- och kompetensförsörjning. Mot bakgrund av den demografiska förändringen måste vi se till

att både yngre och äldre kan och vill arbeta och bo på landsbygd och glesbygd. Landsbygds- och glesbygdsutmaningar finns i hela landet, även i storstadsregionerna och våra ö-kommuner.

En hörnsten i den socialdemokratiska landsbygdspolitiken är därför en jobb- och tillväxtskapande politik. För det krävs det att vi gemensamt, genom samhällsbygget, röjer de hinder som står i vägen för att kunna frigöra landsbygdernas potential.

Politiken för gles- och landsbygderna behöver ta sin utgångspunkt i människors vardag och i de strukturella problem som präglar Sverige. För att hela landet ska ha möjlighet att utvecklas krävs lösningar som är anpassade efter våra olika förutsättningar. Socialdemokraterna vill att stödsystem bättre återspeglar detta. Näringslivet på mindre orter har ofta särskilda utmaningar som långa avstånd mellan kunder och befolkningsminskningar. Att ha nära tillgång till grundläggande service som matinköp och apoteksvaror ska vara en självklarhet. Staten bör aktivt främja regional utveckling genom att stötta offentliga och kommersiella servicefunktioner i hela landet. Till exempel har driftstödet till dagligvarubutiker, som infördes av regeringen Löfven, varit avgörande för att bromsa nedläggningen av lanthandlar.

Socialdemokraterna har därför sagt nej till den tidigare regeringens nedskärningar i stödet för näringslivsutveckling i små och glest befolkade kommuner. Det är viktigt att människor oavsett bostadsort har tillgång till grundläggande service som matinköp och apoteksvaror. Även fordonsbesiktning bör vara tillgänglig i hela landet och vi är därför kritiska till att regeringen valt att genomföra försäljning av Svensk Bilprovning AB.

Ny- och omlokalisering av statlig verksamhet

Socialdemokraterna har länge verkat för en decentralisering av statlig verksamhet för att säkerställa en närvaro av statliga myndigheter i hela landet. En regional spridning av dessa myndigheter stärker statens legitimitet och bidrar till lokal och regional utveckling, jobb, tillväxt och framtidstro. Under vår tid i regeringsställning genomfördes betydande insatser för att omlokalisera myndigheter, vilket motverkade centraliseringstendenser och bidrog till en ökad statlig närvaro i hela landet.

Tyvärr ser vi nu en oroande utveckling där den tidigare regeringen valt att centralisera statliga funktioner.

Socialdemokraterna anser att nyetablerade myndigheter alltid ska pröva sin lokalisering någon annanstans än i storstäderna. Det regionala perspektivet ska finnas med i varje beslut om var statlig verksamhet ska placeras. Arbetet med omlokaliseringar

av statliga jobb behöver återupptas och statliga myndigheter som redan har ett starkt nät av lokal- och regionalkontor ska värna och utveckla detta.

Även hur myndigheterna väljer att lokalisera sina olika funktioner i verksamheten, i de fall myndigheten är verksam på flera ställen i landet, är en viktig fråga för att uppnå målen med omlokalisering. Att följa denna utveckling, vilket tidigare skett genom ett uppdrag till Arbetsgivarverket, är av stor betydelse för möjligheten att följa utvecklingen. Vi menar att regeringen har ett ansvar att säkerställa dessa uppgifter.

Under den föregående mandatperioden har beslut fattats som lett till att närmare en fjärdedel av de statliga servicekontoren stängs ned, till följd av Tidöregeringens nedskärningar. Servicekontoren fyller en viktig funktion när digitala lösningar inte alltid är tillräckliga. Kontoren har miljontals besökare varje år som behöver få hjälp med ärenden hos Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Migrationsverket, Pensionsmyndigheten och Skatteverket Vi anser att servicekontoren behöver fortsätta att växa till antalet, under olika former.

Regional utvecklingspolitik för framtiden

För att hantera de varierande förutsättningarna i olika delar av landet krävs en regional utvecklingspolitik som tar hänsyn till geografiska liksom socioekonomiska skillnader. Sveriges 21 regioner har det övergripande ansvaret för att samordna den regionala utvecklingen i sina respektive län. Samordning mellan regioner, kommuner, statliga myndigheter, näringsliv och civilsamhälle är avgörande för att nå målet om en hållbar regional utveckling.

Socialdemokraterna vill fortsätta omlokaliseringen av myndigheter från storstäderna för att förbättra effektiviteten, nyttja kompetensen i hela landet och stödja regional utveckling. Regionalfondsprogrammen, som den tidigare socialdemokratiska regeringen sjösatte fram till 2027, bör fullföljas, och Fonden för en rättvis omställning måste fortsätta att stödja nyindustrialisering och omställning i utpekade regioner. Privatiseringar som leder till orättvisa i tillgången på allt från apotek till bilprovning är inte hållbara.

Utjämning och växtkraft

De regionala ekonomiska skillnaderna är stora. En kommitté har tagit fram ett nytt utjämningssystem som på ett positivt sätt skulle utjämna opåverkbara skillnader. Det skulle möjliggöra för kommuner med ofördelaktig struktur eller läge att sänka den kommunala skatten eller förbättra välfärden för invånarna. En annan viktig fråga för att

hela landet ska kunna utvecklas och växa är såväl bostadspolitiska stöd som insatser för en förbättrad infrastruktur, såsom mobiltäckning, bredband och bättre kommunikationer.

Fredrik Olovsson (S)

Monica Haider (S)

Mattias Jonsson (S)

Isak From (S)

Daniel Vencu Öhrlund Castro (S)

Cilla Dahl Andersson (S)